אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תשפח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: אי ראש חודש מרחשוון תרע"ז - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

החגים עברו בשמחה עם חברים יראים. ישיבת הסוכה עלתה יפה. חידוש: הירושלמי (סוכה ג) מסביר את פטור המוציא לולב בשבת ב'עשה דוחה לא תעשה', אף שזה לאו שיש בו כרת - לפי תוספות (יבמות ט), לרבי צריך לאו עם הכרת לחיוב חטאת, וכשהעשה דוחה את הלאו נשאר כרת בלי לאו. אל יצטער הרצי"ה על האתרוגים.

עיקרי הדברים

- החגים בלונדון.
- חידוש בירושלמי סוכה.
- עשה דוחה לא תעשה.

נוסח האגרת

ב"ה[1] אי דר"ח[2] מ"ח תרע"ז[3].

בני מחמדי שליט"א[4], תל"י[5] על החוה"ש[6] אשר עמנו. ב"ה עברו עלינו ימי המועדים הקדושים בחדות ד' בקיבוץ חברים, יראים ושלמים, אוהבי תורה ומצוה, ודבקים באהבה בחיבת קודש. תל"י על רוב חסדיו כי ברוגז רחם יזכור, וממעון קדשו השגיח לשים עלינו עין לטובה גם בגלותנו ושבתנו בארץ נוד הרחק ממאויי נפשנו, יחננו נא בחסדו להראותנו בישועתו, אשר אלי' ניחל, ויביאנו אל הר קדשו וחצרות חמדתו ויאר עלינו באורו, אור נועמו ומשוש חיים ותפארה בשמחת תורתו, וחדות הארת אור גדלו הודו נצחו ופאר עוזו עדי עד.

בטח תשמחנו יקירי להודיענו מכל תהלוכותיך בימים הקדושים אשר עברו לטובה, שאקוה שיהי'[7] רישומם עליך באור חי העולמים לשיגוי ולשגב, לגודל ולאומץ ולכל אורה וצהלה, בחסדי צור מעוזנו, אשר באהבתו נתעלס סלה, ובשעשועי חוקיו נגילה, ובאור נעימת תורתו יחדה לבנו ויעלוז כבודנו נצח. תל"י שישיבת הסוכה עלתה יפה ב"ה בלא הפרעה כמעט מכל פרטיה. יפרס ד' ברחמיו על עמו ועל עולמו מהרה את סוכת שלומו, ונזכה לחדות בנועם צלצח ארץ צבי, חמדת משושנו, ומכון תקותנו.

אכתב לך גרגיר אחד שהשבתי לשואל אחד, לפרש ד' ירושלמי פ"ג דסוכה במתני' ר"א יו"ט[8] הראשון ש"ח שחל בשבת ושכח והוציא את הלולב לר"ה פטור, ואי' בבבלי שהוא מטעם טעה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 דר"ח - דראש חודש
3 תרע"ז - השנה תרע"ז (1916/1917)
4 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5 תל"י - תודה לא-ל יתברך
6 החוה"ש - החיים והשלום
7 שיהי' - שיהיה
8 יו"ט - יום טוב

בד"מ[9], אמנם בירו' אי' דחבריא אמרין משום עשה דוחה ל"ת[10], ותמהו דהא הוי ל"ת שיב"כ[11] דל"ד, וביארתי עפ"ד[12] התוס'[13] יבמות ט' ד"ה[14] מה דלרבי בעי לאו עם הכרת לחייב חטאת, רק לחכמים ל"ב כ"א[15] כרת בדבר שי"ב מעשה, וא"כ[16] כיון שעשה דול"ת[17] הוי כאילו נעקר הלאו ונשאר כרת בלא לאו וא"ח[18] חטאת, וכשיטת רבי, ויש בזה דברים ארוכים מאד וחילוקי שיטות בסוגיות הבבלי וירו' בכמה מקומות, ושי' הרמב"ם[19] בפ"א דשגגות דלדינא בעי לאו עם הכרת, ושי' התוס' ופשטות הגמ'[20] במכות י"ג היא דל"ב לאו. עכ"פ[21] מצאנו פתח מפולש לביאור שיטת החבריא בדברי ר"י דמתני', וניצלנו ממה שנלחצו בזה רבים ושלמים. ואתי' נמי כפלוגתא דגבי עשה דול"ת במקום עשה ול"ת[22] בחולין קמ"ב בדעת הריב"א[23] והחולקים, ודי לח"ב[24]. ובשבועות י"ח ב' מבואר בגמ'[25] ובדהת"ר[26] שם ד"ה ל"ת, דבעי' לאו. ועיי' משה"ע[27] ע"ז[28] הגרע"א[29] בציוניו.

אל תצטער ממהלך האתרוגים, בטח הכל לטובה, וכפי הנראה ל"ה מהמשומרים של אגודת אתרוג הכשר, והשי"ת[30] ימלא את כל החסרונים בחסדו הגדול. דרוש באה"ר[31] בשלו'[32] אהובינו הרבנים הגדולים החכמים השלמים וכא"ל[33] שליט"א, הנני נושא אליהם ברכתי ותודתי על כל טוב לבבם נגדך.

אם נדפס המאמר שלך אולי תוכל לשלחו אלינו.

---

9 בד"מ - בדרכי משה
10 ל"ת - לא תעשה
11 שיב"כ - שיש בו כרת
12 עפ"ד - על פי דברי
13 התוס' - התוספות
14 ד"ה - דיבור המתחיל
15 כ"א - כי אם
16 וא"כ - ואם כן
17 דול"ת - דוחה לא תעשה
18 וא"ח - ואינו חייב
19 הרמב"ם - רבי משה בן מימון
20 הגמ' - הגמרא
21 עכ"פ - על כל פנים
22 ול"ת - ולא תעשה
23 הריב"א - הרב רבי יצחק בן אשר (מבעלי התוספות)
24 לח"ב - לחכימא ברמיזא
25 בגמ' - בגמרא
26 ובדהת"ר - ובדברי התוספות
27 משה"ע - מה שהעיר
28 ע"ז - על זה
29 הגרע"א - הגאון רבי עקיבא איגר
30 והשי"ת - והשם יתברך
31 באה"ר - באהבה רבה
32 בשלו' - בשלום
33 וכא"ל - וכל אשר לו

הנני כמוכרח להסתפק כעת בדברים קצרים, והנני חותם בברכה נאמנה, חזק ואמץ בני יקירי בכ"ט[34], והודיעני מכל סדריך לזמן הבעל"ט[35], ומכ"א אתך לטובה. והי'[36] ז"ש[37] כנה"י[38] ונפש אביך מצפה אשרך כה"י[39],

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

34 בכ"ט - בכל טוב
35 הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
36 והי' - והיה
37 ז"ש - זה שלום
38 כנה"י - כנפשו היקרה
39 כה"י - כנפשו היפה